

LEOPOLDOV

2/2018

DNES

...sami sebe, pre nás...

Nový minister navštívil Leopoldov

Krátko po vymenovaní do funkcie nový minister spravodlivosti Slovenskej republiky Gábor Gál navštívil 6. apríla leopoldovskú väznicu, ktorá má dnes status ústavu v strednom a maximálnom stupni stráženia vrátane odsúdených na doživotie. Počas návštevy v ÚVTOS a ÚVV ho sprevádzal generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže plk. Ing. Milan Ivan spolu s vedením leopoldovskej väznice.

Keďže išlo o prvú ministrovu návštevu tohto najrozľahlejšieho a najstaršieho väzenského zariadenia na Slovensku, počas prehliadky si detailne prezrel priestory na ubytovanie väznených osôb, priestory určené na kultúrno-osvetovú činnosť, pracoviská väznených osôb vrátane väzenskej pekárne, tlačiarne zboru, ale aj expozíciu histórie väzenstva na Slovensku. Oboznámil sa aj s postupom prác dlhodobejšie realizovanej rekonštrukcie starých výrobných a skladových priestorov, v ktorých bude umiestnená moderná kuchyňa spĺňajúca najvyššie hygienické a technologické požiadavky. Minister sa zaujímal aj o podmienky na výkon služby a práce personálu ústavu. V podobe statickej a dynamickej ukážky sa oboznámil aj s oblasťou všestrannej a špeciálnej služobnej kynológie.

Za krátky čas, ktorý je minister spravodlivosti vo funkcii, je Leopoldov tretím väzenským zariadením, ktoré počas svojho pôsobenia navštívil, čo môže súvisieť aj s jeho zámerom prispieť k ďalšej modernizácii a stabilizácii väzenstva.

Po Hollého sa budeme môcť prejsť možno už v máji

Aj keď nie úplne po celej ulici. V máji by mala byť ukončená prvá a druhá etapa rekonštrukcie ulice, teda časť od Kukučínovej ulice po spojovaciu uličku s námestím a aj samotná spojovacia ulička. Práce sa potom budú sústrediť na tretiu etapu, ktorú tvorí zvyšok Hollého ulice po jej vyústení na Gucmanovu ulicu na Trosiakoch.

Práce sa začali po zimnej prestávke odstraňovaním asfaltového povrchu a pôvodného podlažia cesty do hĺbky pol metra. Keďže obyvatelia majú na cestu vybudované zvody dažďovej vody zo striech, skúšky zhutnenia kvôli zabahneniu nedopadli dobre. Preto na niektorých miestach bolo potrebné výkop ešte prehĺbiť a pozdĺž domov na pravej strane aj súvisle spevniť suchým betónom. Po uložení jednotlivých vrstiev podlažia a ich zhutnení sú už umiestnené obrubníky budúcej cesty, ohraničujúce komunikáciu od chodníka a parkovacích miest. Po uložení ďalšej štrkovej vrstvy budú nasledovať ďalšie skúšky zhutnenia a na pokon kladenie samotnej dlažby.

Viac zelene na ulici

„V porovnaní s predpokladom sme boli nútení vyrúbať viac stromov v lokalite, ako sme predpokladali, čo bolo spôsobené väčším zásahom do telesa cesty a jej okolia. Stromy, ktoré rástli pred domami na zelených plochách, by po týchto zásahoch odumreli. Túto stratu nahradíme zvýšenou náhradnou výsadbou tak, aby lokalita získala jednoliatu podobu a aby bola nová zeleň esteticky a vzrastovo vhodná, nenáročná, ale aj funkčná,“ hovorí referent mestského úradu Ing. Jozef Drobec. Viacerí majitelia domov na tejto ulici privítali, že stromy budú spílené, pretože niektoré už ohrozovali nehnuteľnosti. Na Hollého ulici bude po ukončení prác vysadených 12 javorov poľných, 9 okrasných hrušiek Callergových, ale aj kry formujúce živý plot – 454 kusov vtáčieho zobu a ďalších 430 iných krov a trvaliek, ktoré budú vysadené na zelených plochách ulice.

Najmä obyvateľov Hollého ulice poteší, že do konca mája by mala zmiznúť zábrana zo začiatku ulice v smere od námestia a „od trojuholníka“ a bude sa dať po nej prejsť až na námestie. Práce na druhej časti Hollého ulice od spojovacej uličky sa už rozbehli a do konca júna by mala byť sprevádzkovaná ulica po celej svojej dĺžke. Stavebný odpad, ktorý vznikol pri odstraňovaní pôvodnej komunikácie, a zemina sú zatiaľ dočasne umiestnené pri moste na Trosiakoch.

(jh)

Výstavba hasičskej zbrojnice sa už začala

Keď sa v minulosti začalo uvažovať o výstavbe nového mestského úradu, bolo jasné, že bude potrebné nájsť nové prístrešie pre dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má doteraz svoje priestory v garážach na dvore súčasného úradu. Ukázalo sa, že alternatívne priestory v bývalých autoopravovniach pri administratívnej budove väznice ani priestory pri bývalej policajnej stanici vyhovovať nebudú, a tak vedenie mesta a poslanci v spolupráci s hasičmi museli hľadať iné východisko. Do úvahy ešte pripadalo postaviť novú hasičskú zbrojnicu na pozemku patriacom mestu. Zbrojnica tak bude situovaná na mestskom pozemku, častou však zasahuje do pozemku v správe Slovenského pozemkového fondu, ktorý túto časť napokon previedol do majetku mesta.

Výstavba nového objektu by mestu umožnila vyriešiť aj ďalší problém, a tým je nedostatok skladových priestorov. Napokon sa za lokalitu, kde vznikne nová zbrojnica so skladovými priestormi mesta, určila parcela skríža administratívnej budovy väznice na Gucmanovej ulici. Ukázalo sa, že situovanie objektu na Gucmanovu ulicu robilo problém pamiatkarom, ktorí argumentovali tým, že budova znemožní výhľad na bastión vykúkajúci spoza starého preriedeného stromového porastu „pod šancom“. Po viacerých rokovaníach primátorky a vedenia Krajského pamiatkového úradu napokon pamiatkari s výstavou súhlasili, ale podmienili ho sondážou v lokalite, keďže predpokladali, že tými miestami mala v minulosti viesť stará cesta z pevnosti, prípadne sa mohlo natrafiť na zvyšky starých predsunutých prvkov pevnosti, ktoré bolo rozobrané a demolované po roku 1855. Sondáž nepriniesla závažné informácie a po verejnej súťaži sa mohlo v marci začať so stavbou.

Keďže lokalita je bez verejného vodovodu a kanalizácie, k budúcej zbrojnici bolo potrebné rozšíriť vodovodnú i kanalizačnú sieť. Samotný projekt pozostáva z dvoch jednopodlažných budov – hasičskej zbrojnice, ktorú budú tvoriť garáž pre hasičské vozidlá Tatra a Avia s dielňou, sklad vozíkov, kancelária, šatňa a sociálne zariadenie, a budovy skladu mesta.

Pracovníci najskôr odstránili humusovú skrývku, ktorá sa využije v inej lokalite a bezprostredne po tom začali s vykopávaním základových pätičiek. Zároveň bolo potrebné k stavenisku popri ceste na Gucmanovej ulici priviesť spomínané siete. Pätky sa obsypú podkladovým materiálom, povrch sa zhutní, na ňu pribudne drenážna štrková vrstva a pod hlavnú budovu zbrojnice penové sklo, ktoré zabezpečí tepelnú izoláciu budovy. V ďalšej etape sa pod garážami uložia štrkové podkladové vrstvy a vybetónujú sa pod budovy betónové dosky s odpadovými potrubiami. Vzápätí sa osadia nosné konštrukcie budovy hasičskej zbrojnice, garáží a skladov mesta. Medzi hasičskými budovami a mestskými skladmi bude voľné priestranstvo určené na vjazd vozidiel. Najskôr sa vybuduje zbrojnica, aby mali dobrovoľní hasiči dostatok času na premiestnenie všetkého potrebného. Areál bude napokon opatrený nerušivým oplatením s popínavými rastlinami.

Výstavba by mala byť ukončená do konca septembra a predpokladá sa, že v októbri sa

začne so sanáciou pôvodných garáží dobrovoľných hasičov. Práce v hodnote 211 tisíc eur realizuje víťaz súťaže s najnižšou cenou spoločnosť OB-Belstav.

(jh)

MESTO ZÍSKALO PROJEKT NA NÁKUP KOMPOSTÉROV

22. apríl si pripomíname ako deň Zeme. V tento deň v roku si uvedomujeme, alebo by sme si mohli uvedomiť, aká je k nám naša planéta ešte stále zhovievavá a pohostinná. Ako dlho nám však ešte bude tolerovať našu ľahostajnosť iba v podobe jednoduchovej myšlienky? A vieme urobiť niečo viac, ako sa iba prizerať klimatickým zmenám a počúvať o nich?

Ak niečo vieme urobiť, tak je to iba malá zmena, ktorá môže priniesť veľký vplyv. A čo je tou malou zmenou? Veľa vyseparovaných odpadov, a tým menej ekologických vplyvov.

V našom meste sme sa pozreli na to, ako naozaj separujeme a koľko nás stojí odvoz a sklád-kovanie odpadu. Zaujímá nás, ako môžeme platiť menej a čo pre to môžeme urobiť. Chceli sme vedieť, aký odpad končí v našich smetných nádobách na komunálny odpad a ako vieme jeho množstvo znížiť. Sami sme neverili. Takmer polovica odpadu, ktorá je odvážaná na skládku komunálnych odpadov, predstavuje biologicky rozložiteľný komunálny odpad (BR-KO). Teda odpad, ktorý je biologicky a zároveň rozložiteľný. Ak by sme z komunálneho odpadu vylúčili ten biologický, celkový odpad vyvezený na skládky by bol takmer o polovicu menší ako v súčasnosti. To okrem ekologických výhod prináša aj šetrenie, ktoré nie je pre rozpočet mesta zanedbateľné. Na odvoze a sklád-kovaní by sme totiž ušetrili takmer polovicu financií.

Preto sme sa rozhodli riešiť práve túto zelenú tému aj v našom meste. V uplynulom roku sme podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok na zakúpenie rodinných kompostérov. Kompostéry sú nádoby, ktoré môžete mať umiestnené vo vašich záhradách a uskladňujete v nich zelený odpad zo záhrady či odpad z prípravy jedla v kuchyni. Tento odpad tak pri dodržaní jednoduchých postupov vyprodukuje z vlastnej hmoty procesom rozkladu kompost ako hodnotnú zložku vhodnú na hnojenie vašej záhradky. Kompost má rovnaké vlastnosti ako napr. substráty, ktoré nakupujete v obchodoch, aby ste dosiahli efekt prirodzeného hnojenia.

V podanom projekte sa uchádzame o financie na nákup takýchto kompostérov pre rodinné domy, ktoré majú rozlohu záhrady a dvora asi nad 500 m², teda kde je predpoklad, že občania naplnia objem kompostéra v rámci „zelenej sezóny“. Samozrejme, počítali sme aj so zeleňou popri bytových domoch, kde sme naplánovali taktiež umiestniť takéto boxy na biologicky rozložiteľný komunálny odpad (BRKO). Takto by sme chceli eliminovať množstvo odpadu, ktorý končí predovšetkým na skládkach, teda dnes ho mnohí z nás dávajú do smetných nádob. K biologicky rozložiteľnému odpadu patrí aj odpad z našich záhrad, ktorý končí v zbernom dvore či už na „kope haluzoviny“ alebo v kontajneroch na trávu, ktoré sú tiež odvážané na spracovanie a aj tieto spôsoby spracovania zatažujú náš rozpočet.

Aby sme tému zeleného odpadu vyriešili komplexne, zapájame sa aj do ďalšieho projektu EÚ, ktorým je zber, spracovanie a zhodnocovanie BRKO formou kompostovania, ktoré by realizovalo mesto. Chceme pre vás vytvoriť novú službu vo forme odvozu haluzoviny od vašich domov aspoň dvakrát za rok, prípadne môžeme váš BRKO štiepkovať pre vaše kompostovanie, prípadne ho použijeme pre mestský kompost, ktorý potom môžete používať vo vašich záhradách. Projektom na získanie kompostovacej techniky skvalitníme starostlivosť o našu mestskú zeleň, čo sa odzrkadlí v jej kvalite a vzhľade.

kristina

Ochrana prírody na leopoldovský spôsob?

S prichádzajúcou jarou a zobúdzajúcou sa prírodou sa z našich záhrad čoraz častejšie ozýva včasnoranné trilkovanie vtákov. Hoci na jar intenzívnejšie, predsa len pretrváva celé leto a skorú jeseň. Nie každý človek však rešpektuje to, že vtáky len žijú vo svojom prirodzenom biotope a so svojimi prirodzenými prejavmi. „Odnaučiť“ ich od prirodzeného spôsobu života sa ich usilujú aj puškami...

Bola to minuloročná dusná (po)hodová nedeľná atmosféra. Udialo sa to ešte minulý rok počas leopoldovských hodov. Na nich už nie prvý rok chýbajú strelnice. Ale „lahodný“ zvuk svištiacej guľky ste mohli započuť v inkriminovanú nedeľu aj tak. Na Záhradníckej ulici bývajú aj ľudia, vlastníaci povolené športové strelné zbrane, ktorými takto odplašujú nevinné vtáctvo. Možno si však neuvedomujú, že aj taký škorec či vrabec domový má vyčíslenú spoločenskú hodnotu. Títo a možno aj ďalší naši spoluobčania

by sa možno mali dovzdelávať aj v tejto oblasti a nepoľovať na tieto operence. Nehovoriac už o tom, že aj odrazená guľka vystrelená z týchto športových zbraní, opatrených nielen ďalekohľadom, je považovaná za potenciálne nebezpečenstvo pre zdravie človeka.

„Gott sei dank,“ povedali by Nemci, ktorí sú vo vzťahu k prírode a jej živým tvorom ďaleko pred nami! Aj u náš vďaka sľubovanému prijatiu nového zákona, v čom sme boli na chvoste EÚ, zvierajú viac nebude vecou.

Len tak na okraj: v ten hodový pondelok ráno docupkal k našej voliére s andulkami poranенý malý spevavec brhlík lesný, ktorého sa mi podarilo odchytiť a navrátiť do prírody už bez zranenia, pretože guľka sa okolo neho iba obtrela. Páchatel neznámy, ale: Ja ho vypátram! – tak by zareagoval komisár Maigret a určite by začal práve tými, ktorí sa iste našli aj v tomto článku.

Pre lepšiu informovanosť pripájam tabuľku s uvedením spoločenskej hodnoty druhov vtákov prirodzene vyskytujúcich sa na území SR. Vybrala som iba niektoré druhy operencov, ktoré možno vídať v našich záhradách (www.jaspi.justice.gov.sk).

Názov	Vedecký názov	Hodnota v eurách
Dateľ malý	Dendrocopos minor	163,87
Lastovička domová	Hirundo rustica	165,97
Pipiška chochlatá	Galerida cristata	331,93
Sýkorka belasá	Parus caeruleus	99,58
Strnádka záhradná	Emberiza hortulana	1 327,75
Vrabc domový	Passer domesticus	33,19
Vrana túlavá	Corvus corone	132,77

Straka čiernozobá	Pica pica	99,58
Holub hrivnák	Columba palumbus	497,90
Škorec lesklý	Sturnus vulgaris	66,38
Brhlík lesný	Sitta europea	99,58
Drozd čierny	Turdus merula	99,58
Žltouchost domový	Phoenicurus phoenicurus	165,97
Hrdlička záhradná	Streptopelia decaocto	33,19

Soňa Haulišová, foto: Juha Soininen

Sanca pre aktívnych Leopoldovčanov

Keramický krúžok, pohybové aktivity pre predškolákov, gymnastika, atletika, modelársky krúžok, tanečný krúžok, krúžok pre kreatívne ruky, florbal, vedecký krúžok, waldorfská dielnička, malý záhradkár a chovatelia, rozprávkové čítania a hry či divadielka, foto a video dielničky, novinárske krúžky a parlament mladých.... a ešte

mnohé iné aktivity máme v pláne pripraviť a ponúkať obyvateľom nášho mesta. Veríme, že už v druhej polovici tohto roka. V tejto ponuke nejde o formálne vzdelávanie, práve naopak, chceme vytvoriť ponuku trávenia voľného času pre deti mládež či rodiny v neformálnom, voľnočasovom a zároveň rodinnom prostredí. Na jeseň minulého roka sme začali keramikou, ktorá sa osvedčila. Otvorili sme tri krúžky na jeseň a tri na jar tohto roka. Bola to akási pilotná aktivita spolupráce Mesta Leopoldov s OZ Pranier. Vidíme veľkú potrebu a zmysel vo vytvorení dobrej a zaujímavej ponuky spoločného či už kreatívneho alebo športového spoločenského využitia pre Leopoldovčanov.

Často sme iba počúvali slová o tom, že sa tu nič nedeje, nič tu v Leopoldove nemáme, nikam sa nedá chodiť a nič sa tu nedá robiť. Nielen z takýchto vašich názorov, ale i z vlastných potrieb pre naše deti a rodiny sme sa rozhodli začať s aktivitami pre ľudí aj napriek obrovskému problému, ktorý nám veľmi sťažuje plnenie našich potrieb. Je to absencia priestorov, ktoré by sme pre ktorúkoľvek z aktivít potrebovali. Napriek ešte nevybudovaným priestorom, ktoré mesto pripravuje už na nastávajúce obdobie, sme sa však rozhodli, že začneme s postupnou realizáciou aktivít. Taktiež je naším cieľom vytvorenie združenia či organizácie, ktorá bude tieto aktivity zastrešovať finančne – s podporou mesta, ale aj z vlastných zdrojov. Do jej kompetencií, samozrejme, bude patriť aj organizácia a zabezpečovanie programu aktivít reagujúcich na váš dopyt. Momentálne tieto naše plány pripravujeme ako dobrovoľníci, ktorých zastrešuje OZ Pranier a podporuje primátorka a mesto Leopoldov, avšak vo väčšej miere ich môžeme robiť iba v rámci združenia, ako je napr. centrum voľného času. Takéto organizácie sú často určené svojimi aktivitami iba pre deti vo veku od 6 do 14 rokov, teda pre deti na základných školách. Preto naším cieľom nie je štandardné centrum voľného času, keďže sa orientujeme aj na predškolákov, či dokonca na najmenších i celé rodinky. Naším úsilím je preto založiť združenie, ktoré bude pre všetkých a zároveň bude i združením detí, rodín, dobrovoľníkov a nadšencov. Momentálne pri zakladaní takejto organizácie fungujeme núdzovo v priestoroch mestského úradu a prenajatej telocvične, lebo sú to jedine priestory, ktoré máme. Keď sa však začne s budovaním nového úradu a prestavbou pôvodnej budovy súčasného, získame prvé klubovne, ktoré budeme používať ako dielničky, herne a neformálne triedy či detské kútiky pre najmenších. V druhom kole mesto pripravuje už na rok 2020 prestavbu priestorov kina na kultúrne centrum, kde môžeme robiť pohybovejšie aktivity, napríklad tanec. Využijeme na to plánovanú väčšiu sálu, ale počítame aj s novými triedami či ateliérmi, ktoré vzniknú na poschodí súčasného ki-

na. Momentálne však pripravujeme „iba“ to, čo vieme kapacitne a priestorovo zvládnuť v provizórnych podmienkach. Na prvých krokoch, ktoré sme zrealizovali a ďalších, ktoré postupne robíme, sa učíme „projektovať“ aktivity tak, aby si našiel vyžitie každý. Často hľadáme pomoc nadšencov, dobrovoľníkov a účastníkov. Naše aktivity robíme spolu s vami, pre vás a naše mesto. A veríme, že tak ako ich plánujeme, prinesú pridanú hodnotu vo forme spokojných obyvateľov. Nie pre mesto či jeho vedenie, ale práve pre vás. Vo forme našej a vašej spoločnej ponuky, našej a vašej spolupráce a našej a vašej spokojnosti.

Kristína

Veľkonočné stromy života zdobili aj deti

Leopoldovské námestie po prvý raz počas Veľkej noci oživila netradičná, a predsa tradičná výzdoba. Tvorili ju Stromy života – mladé prebúdajúce sa stromčeky rastúce na námestí neďaleko Kostola sv. Ignáca, na ktorých boli umiestnené rôznofarebné kraslice. Pripomenúť nám mali podobné poslanstvo, aké má napríklad vianočný stromček, a teda to, že Veľká noc je predovšetkým sviatkom nového života v akejkoľvek jeho podobe. Okoloídúci sa pri stromčekoch pristavovali, fotografovali sa či len obdivovali šikovnosť rúk, ktoré na výdušky nanášali farby a rôzne tvary. Poďakovanie vedenia mesta patrí p. Lýdii Ďurišovej, p. Jozefovi Zollerovi, p. Soni Selnekovič a synovi Filipkovi, p. Elene Slamkovej a vnukovi Damiánovi, p. Janke Štefankovej a synovi Jakubkovi, p. Eve Repickej, p. Tomášikovej, p. Zuzane Dechetovej, rodine Piešťanskej, pani učiteľkám a žiakom zo základnej a materskej školy.

(ml)

V knižnici sme privítali zaujímavého hosta

Ján „Johnny“ Petko

Vo štvrtok 19. apríla navštívil našu knižnicu autor Ján Petko, prezývaný „Johnny“. Tento usmievavý rodák zo Žiliny bol jednotkárom, ktorý vyhrával recitátorské súťaže, nesmierne nadaným v hre na gitare či v tancovaní a rovnako aj nenahraditeľným hráčom mestskej či futbalovej ligy. Rodičia verili, že z neho bude lekár, učitelia ho posielali na konzervatórium, on si však vybral herectvo. Všetko by bolo dokonalé, keby sa už v puberte nespriatelil s alkoholom, ktorý sa pre neho stal rokmi démonom.

Jeho príbeh sa začal písať už na základnej škole, kde vždy vyčnieval z davu, pretože ho vďaka jeho študijným výsledkom považovali za biffloša. Na gymnáziu v Žiline sa to ešte zhoršilo, pretože ako dedinský chlapec, ktorý bol už aj tak menej pre mešťanov, dostal predsedníctvo triedy práve kvôli jeho výborným výsledkom zo základnej školy.

Démon chlast sa do jeho života prikradol celkom nevinne, keď si občas dal s chalanmi nejaké to pívko, na zábavách sa s chalanmi riadne zoťal, dokonca ho jedno pívko vedelo vzpružiť, aby aj po prežúrovanej noci podal bezchybný futbalový výkon.

Napriek všetkému Johnny bez problémov zmaturoval a pred ním stála otázka čo ďalej. Keďže bol veľmi tvrdohlavý a napriek tomu, že s jeho rozhodnutím rodičia nesúhlasili, vybral si štúdium herectva v Bratislave. Hoci prešiel úvodnými kolami prijímačiek bez problémov, nakoniec sa na VŠMU nedostal. Doma mu bolo povedané, že keď nerešpektoval názor rodičov, nebude teraz len tak sedieť na zadku, ale má sa ihneď zamestnať. Našiel si brigádu v pivovare. Bolo to ako v sne, pretože zarábал peniaze a okrem toho mal zadarmo prístup k pivu. Neskôr sa mu podarilo zamestnať sa v Bábkovom divadle v Košiciach, kde hľadali nevyšťudovaných hercov. Býval na ubytovni, kde alkohol tiekol potokom a nikdy nesmel chýbať, a tak sa z dedinského chlapca stal tzv. hladinkový alkoholik. Keď ráno nastala opica, trasenie rúk, búšenie srdca, stačilo vyrovnať hladinu a všetko bolo v poriadku.

Johnny sa nakoniec na VŠMU dostal, ale alkohol sa z jeho života nevytratil. Už počas štúdií moderoval do Fun rádia s Oľgou Záblackou úspešnú erotickú reláciu Koncert na želanie, ale neskôr ho kvôli problémom s alkoholom vyhodili.

Netrvalo dlho a autor sa dostal do nemocnice na tzv. zastavenie tahu, kde mu napichali injekcie a týždeň ho dávali dokopy. Malo to iba krátkodobý účinok, pretože bez alkoholu vydržal asi dva mesiace a potom sa situácia zase opakovala. Ako sám dnes tvrdí, možno práve vďaka týmto dvojmesačným prestávkam nemá jeho organizmus, najmä pečeň, také zdrvujuce poškodenia, ako býva zvykom u alkoholikov.

V 24 rokoch mu nemenovaný lekár, ktorý bol kapacitou v Žiline, povedal, že je troska a mal by sa jednoznačne liečiť. Keďže časom sa s ním nikto nebavil, prišiel o prácu, ale i priateľku, tak sa nakoniec rozhodol pre liečenie a jeho kroky smerovali do Veľkého Zálužia. Toto pracovisko liečilo svojich pacientov prostredníctvom podávania antabusu, ktorý pripomínal napohľad mlieko a jeho účinky sa dostavili až po požití alkoholu. Po jednom sedení dostal na výber medzi pivom, borovičkou alebo vínom. Keď pivo vypil, jeho antabusom presiaknutý organizmus ihneď zareagoval a telo takmer zlyhalo. Hoci mal byť takýto druh terapie účinný, Johnny dokázal aj tento antabus jedného dňa prepíť a bol tam, kde predtým. Očakávaný zázrak sa nestal a Johnny sa vrátil do bežného života, čo znamenalo, že alkohol bol jeho neodmysliteľnou každodennou súčasťou.

Po ťažkom životnom období, keď sa mu nedarilo v práci, súkromí ani rodine a mal množstvo dlhov a takmer všetci sa k nemu obracali chrbtom, zrodil sa v jeho hlave prvý pokus o

samovraždu. Prvýkrát zapil tabletky s alkoholom, čo vyvolalo epileptický záchvat, no podarilo sa ho zachrániť. Druhýkrát sa už chcel poistiť a pridal k tejto kombinácii aj pustený plyn. Opäť neúspešný pokus a on sa musel zmieriť s tým, že jeho život pokračuje.

Keď mu jeho veľká láska nechala odkaz, v ktorom mu oznámila, že hoci ho nesmierne miluje, nedokáže s ním za takýchto podmienok žiť, Johnny sa pokúsil o samovraždu tretíkrát. Vymyslel si odchod z tohto sveta na úrovni. Šampanské, cigara a podrezané žily vo vani. Celý krvavý sa rozhodol ešte zavolať svojej priateľke a rozlúčiť sa s ňou. Tá sa však po telefonáte tak zľakla, že zavolała Johnnyho rodičom a tí ho nakoniec s pomocou hasičov zachránili. 32-ročný muž, ktorý mal za sebou 3 pokusy o samovraždu, jedno neúspešné liečenie a život v troskách.

Po rokoch sa rozhodol pre zmenu, išiel na ďalšie liečenie do Pezinka, kde už pacientov neliečili antabusom, ale sedeniami. Po úspešnom liečení sa Johnny rozhodol pre odchod zo Slovenska a odišiel za sestrou do Anglicka, kde pracoval manuálne na rôznych stavbách a abstinoval. Príchod na Slovensko, vrátenie sa do Bratislavy, práca v dabingu, pre rádio Okey, agentúry TASR a SITA, ale aj nájdenie novej lásky malo na Johnnyho život nemalé následky. Po krátkej známosti jeho priateľka otehotnela, on opäť

podľahol alkoholu a prišiel o prácu. Zostať bez prostriedkov, bytu nie je žiadna výhra, a tak sa presťahovali do jej rodiska – Liptovského Mikuláša.

Po narodení dcéry si Johnny nevedel nájsť prácu, a tak si vyskúšal materskú dovolenku, pričom jeho partnerka pracovala. Keď sa po neustálych hádkach rozišli, našiel si prácu na stavbe diaľničného mosta. Čo čert nechcel, Johnny mal vážny pracovný úraz, ktorý spolu ostatnými udalosťami vytvoril bremeno, čo už nedokázal uniesť a po 10 rokoch abstinencie opäť prepadol svojmu démonovi. Pre abstínujúceho alkoholika nie je dôležité to, koľko vypije, ale aby na alkohol nemyslel a nedal si ani len jednu kvapku.

Všetko sa zmenilo, keď mu lekárka pri poslednom zastavení ťahu povedala, že pri jeho výsledkoch sa čuduje, že ešte vôbec žije. Táto skutočnosť a fakt, že pre Johnnyho je jeho dcérka všetkým, si povedal, že stačilo, pretože jeho poklad si nezaslúži mať stále opitého otca. V hlave sa zrodila myšlienka na napísanie knihy *Démon chlast I.* Táto kniha sa rodila 4 roky a ako sám tvrdí, bola to možnosť ako dať všetko na svetlo sveta skôr, ako nie je neskoro, pretože je presvedčený, že ďalšiu recidívu by už asi nerozchodil.

Johnny bol naozaj príjemným a netypickým spoločníkom, pretože počúvať príbeh, pri ktorom človek vybuchne smiechom a o pár minút nemo hľadí s otvorenými ústami na autora, to sa nestáva každý deň. Jeho autobiografický príbeh je až mrazivo pravdivý, napísaný tvrdo a bez servítky, rovnako ako život, ktorý žil.

Démon chlast I. už má aj svoje voľné pokračovanie, ktoré je však ešte v rukách autora. Veríme, že sme sa s týmto charizmatickým autorom nevideli posledný raz a prajeme mu, aby mu jeho úsilie varovať ostatných pred démonom menom alkohol a tým, ako ľahko mu človek dokáže prepadnúť, prinieslo ovocie. Azda každý z nás bojuje so svojím vlastným démonom a je len na nás, či mu podľahneme alebo svoj boj úspešne zvládneme.

Pripravila Nadežda Masárová

Pozor na kliešte! Infikované sú najmä na Považí

Je začiatok mája, kliešte začali byť aktívne a ich jarná aktivita práve vrcholí. Pre človeka je kliešť nebezpečný najmä vtedy, ak je infikovaný. A takých je najviac práve na Považí, resp. v blízkosti rieky Váh. Upozornila na to Mária Tolnayová z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici. Prvým nebezpečenstvom je teda nakaziť sa od infikovaného kliešťa a druhým nebyť váhavy s rýchlou návštevou lekára. Práve ten vie vyšetrením krvi potvrdiť či vylúčiť infekciu boreliózy alebo možnej hrozby klieštovej encefalitídy, teda zápalu mozgových blán. Výstrahou by malo byť aj zapálené či podráždené okolie vpichu po kliešťovi. Najjednoduchšou prevenciou proti kliešťom je používanie bežne dostupných repelentných prípravkov.

Podľa Márie Tolnayovej endemické oblasti (teda s výskytom nakazených kliešťov) sú na Slovensku lokalizované predovšetkým pozdĺž brehov rieky Váh. Toto veľké ohnisko sa ťahne takmer od jeho prameňa až po miesto, kde sa vlieva do Dunaja. Za endemické územie možno považovať juhozápadnú časť Slovenska. Aj keď sa hovorí o Nitrianskom kraji a jeho južných okresoch, obozretný treba byť aj v našom regióne, ktorá do tejto lokality so zvýšeným nebezpečenstvom patrí. V endemických oblastiach Slovenska zaznamenávame mnoho rokov najvyššiu chorobnosť. Je to tak aj napriek tomu, že chorobnosť na kliešťovú encefalitídu je u nás o niečo nižšia než napríklad v su-

sednom Česku. Ide ročne o 75 až 160 prípadov, ktoré majú stredne ťažký priebeh a vyžadujú si hospitalizáciu.

Výskyt infikovaných kliešťov odborníci znamenávajú už i vo vyšších zeme-pisných polohách 800 metrov nad morom. Pri dnešnom globálnom otepľovaní a prispôbovaní sa kliešťov lokálnym podmienkam zaznamenali odborníci prípady, keď kliešť prežil aj relatívne nízke teploty a nielen pri vodných tokoch, ale dokonca aj v mestskom prostredí. Na Slovensku žije približne 20 druhov kliešťov. Niektoré sa zdržiavajú v brlohoch zvierat alebo hniezdach vtákov, preto sa s nimi bežne nestretneme. Väčšia šanca je uvidieť kliešťa obyčajného, pijaka lužného či stepného. „Riziko pre človeka však predstavuje najmä kliešť obyčajný, ktorý sa v prírode vyskytuje po celý rok, ale aktivizuje sa až pri teplotách okolo päť až desať stupňov. Infikovaný kliešť obyčajný môže prenášať kliešťovú encefalitídu, lymskú boreliózu, anaplazmózu a ďalšie nákazlivé ochorenia. Darí sa mu v listnatých i zmiešaných lesoch, parkoch, lesoparkoch, na cintorínoch, dokonca priamo v mestskej zeleni. Výnimkou sú len vysokohorské oblasti, obrábané polia a vodné plochy,“ povedala Avdičová a pripomína, že proti chorobám, ktoré prenášajú kliešte je v špecifickej prevencii k dispozícii len očkovaacia látka proti klieštovej encefalitíde. Preventívne očkovanie sa vyžíva hlavne u profesionálov, ktorí pracujú v prírodnom prostredí.

(maju)

Záhradkáři oslávili 35 rokov od vzniku osady

Leopoldovskí záhradkáři sa už pred viac ako 35 rokmi rozhodli, že by im vyhovovalo vybudovať si lokalitu na oddych, záhradkářenie a trávenie voľného času v mieste mimo blízkosti domu, no zasa nie tak ďaleko, aby mali problém dochádzať. Ideálnym miestom sa stala lokalita Štrkovka, kde ťažili štrky pre výstavbu a dostavbu jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach. Už na začiatku 80. rokov si vybrali lokalitu a postupne pripravili všetko tak, aby sa v priebehu krátkého času vybudoval areál, na ktorý mohli byť pyšní. No neobišlo sa to bez problémov. Napriek tomu však úspešne hospodária, ale aj oddychujú dodnes.

Ako dnes spomína predseda záhradkářskej organizácie Štrkovka Dr. Róland Osvald, dôležitým dátumom bol 6. máj 1982, keď oficiálne vznikla záhradkářska osada. Stala sa súčasťou Slovenského zväzu záhradkářov 4. januára 1996 ako záhradkářska osada Štrkovka. „Asi pred 35 rokmi sme sa s priateľom a našimi manželkami stretli pri starom ramene Váhu, kde sa chodil hrať hokej. Hovorím mu: práve tu by sme chceli založiť záhradkářsku osadu. Vtedy sa mi zasmial, že to je nereálne a je s tým spojené obrovské množstvo práce. Chodíme do tejto lokality dodnes. A stretli sme sa tu aj pred 15 rokmi v tejto zostave – Osvaldovci a Gergičovci. Priateľ sa mi vtedy nesmial, ale uznal, že zámer sa podaril,“ hovorí Róland Osvald.

Všetko sa začalo vďaka tomu, že leopoldovskí záhradkáři radi chodili do týchto lokalít pri Štrkovke a dokonale poznali staré rameno Váhu. „Od železničnej zastávky v Leopoldove je to necelý kilometer, kde je dnes regulovaný Váh. A tam bol kedysi pasienok, kde sa pásli najmä kravy. Na starom ramene bola výborná voda a deti tam chodili hrať v zime hokej. Vybrali sme si toto miesto, kde bolo síce veľa rákosia a bolo treba urobiť terénne úpravy a zobrať si túto pôdu do užívania,“ hovorí R. Osvald. Dnes obhospodaruje túto lokalitu 83 záhradkářov, ktorí si medzitým postavili pri svojich parcelách chatky, mnohé celoročne obývatelné, a naučili sa medzi sebou rodinne hospodáriť, to znamená, vedľa sa aj zastúpiť a sú k sebe ohľaduplní, najmä pokiaľ ide o obrábanie pôdy. „Predstavte si, že niekto by nechal svoje políčko ležať ladom, o chvíľu by sme mali burinu v celej lokalite,“ hovorí s úsmevom R. Osvald a pripomína, že okrem takýchto príjemných debát medzi záhradkářmi riešili najmä v deväťdesiatych rokoch odkúpenie celej parcely od štátu. „Pozemok bol súčasťou kasádky, ktorá pôvodne patrila Povodiu Váhu. Napokon sa nám od Slovenského pozemkového fondu podarilo odkúpiť túto parcelu a vybaviť celú administratívu tak, že dnes sme ako leo-

poldovská organizácia SZZ majiteľmi celej tejto lokality, kde hospodári 83 záhradkárov na 85 políčkach. Podarilo sa to 31. mája v roku 2005,“ hovorí R. Osvald.

Predseda záhradkárov pripomína, že zažili aj krušné časy, keď prišla storočná voda a zasiahla aj záhradkárov. „Voda nám robí krásne prostredie, ale už trikrát ukázala aj svoju tienistú stránku. Vyplavilo nás naozaj dokonale a do osady sa nedalo prísť inak ako na čln. Z celej osady vtedy zostala len jedna rovná vodná plocha.“ Záhradkári sa však nevzdali a všetko si vybudovali nanovo, nestratili entuziazmus ani napríklad pri sporadických krádežiach alebo výčinoch vandalov v chatkách. Od založenia tejto záhradkárskej lokality sa mnohí majitelia zmenili, najčastejšie tam hospodária potomkovia pôvodných záhradkárov, ale aj mnohí cezpoľní. „Môžeme dnes povedať že tri štvrtiny dnešných záhradkárov sú obyvatelia pochádzajúci z rodín pôvodných nadšencov, ktorí sem prišli v spomínanom roku 1982,“ pripomína Roland Osvald a hovorí, že rozsah záhradkárskej osady je ohraničený danou parcelou, teda rozširovať sa nebude. Aj tak však títo nadšenci zvelaďujú celú lokalitu – napríklad svojpomocne budovali prístupovú cestu k záhradkárskej osade. Takže čo im možno želať? Veľa príjemného relaxu, čerstvého vzduchu a najmä dobrú úrodu zeleniny a ovocia!

Martin Jurčo, foto archív SZZ Štrkovka

Rozlúčili sme sa s „guinessovým“ dirigentom Za Viliamom Karmažinom

Každý z nás má vymedzenú svoju púť po tomto svete – jeden dlhšiu, iný kratšiu. Najlepšou alternatívou je, keď aktívni a tvoriví ľudia majú čiaru života čo najdlhšiu. Tak to bolo aj v živote a tvorivých aktivitách nášho najdlhšie pôsobiaceho dirigenta Viliama Karmažina (*23. september 1922 Leopoldov – †10. apríl 2018 Galanta). Dodnes mám odloženú emailovú korešpondenciu z roku 2013, keď mi písal, ako ho oficiálne uviedli v Guinnessovej knihe rekordov ako najstaršieho dirigenta na svete za 76 rokov jeho kariéry. Prekonal vraj Španiela Juana Garcésa Queralta, ktorý pôsobil ako dirigent o päť rokov menej. Viliam Karmažin ako náš rodák v roku 2012 dostal Cenu mesta Leopoldov aj Čestné občianstvo Trnavského samosprávneho kraja. Aj keď celé desaťročia žil Viliam Karmažin v Seredi, svoje spomienky vždy začínal v Leopoldove, resp. Mestečku. „Dostal som sa k hudbe cez zážitky hudobného života vo väznici, presnejšie povedané cez hudobný život tamojšieho kostola. V ňom bola každú nedeľu omša a ja som miništroval.

Vystriehol som, keď dozorca, ktorý bol kostolníkom, odišiel na raňajky. Vždy to bolo pár minút do ôsmej, keď sa začínala omša. Ja som tam prichádzal skôr, vyšiel som hore na chór, natahal som si mechy a skúšal som hrať na organe. Raz s jedným prstom, inokedy s dvoma. Po roku som sa aj naučil niektoré piesne. Tam som sa dostal k učiteľovi Gejzovi Erdélyimu. Učil vážňov nielen v škole, ale mal založený i mužský spevácky zbor. Ten príležitostne spieval v kostole alebo na výročné sviatky. Zbor spieval nádhorne, dokonca si pamätám, že tam krásne spieval nejaký operný spevák. Bol z Budapešti a vraj bol odsúdený za špionáž. Manželka môjho učiteľa, Anna Erdélyiová, pochádzala z Modry a bola našou pani učiteľkou a zároveň aj riaditeľkou jednotriednej školy pre deti dozorcov. Pán Erdélyi videl môj vzťah k hudbe a dokonca ma u seba doma posadil k harmóniu a učil ma na ňom hrať. Niekoľkokrát som dokonca po omši aj hrával v kostole,“ spomínal v roku 2012 Viliam Karmažin pri udelení ceny mesta Leopoldov.

Dirigentská kariéra Viliama Karmažina sa začala v roku 1936 v Leopoldove na tzv. stromkovej slávnosti. Ako spomenul aj vo svojej knihe Spomienky dirigenta, keďže bol nízkej postavy, stáť musel na kopčeku z hlíny. Od roku 1942 dirigoval spevácky zbor Zvon v Seredi a viedol ho do deväťdesiatky, absolvoval s ním množstvo zájazdov po celom svete. Okrem toho bol aktívny vo viacerých kostoloch ako organista. Zbor slovenských učiteľov vznikol v roku 1921, ten „jeho“ zbor, teda seredský zbor Zvon, vznikol v roku 1925. Viliam Karmažin prišiel do Zvonu v roku 1942 a pracoval v ňom ako dirigent bez prestávok 70 rokov.

S Leopoldovom ho spájala ďalšia spomienka na svoje hudobnícke začiatky: „Na meštianke v Mestečku učil Florián Ondriš. Učil nás spev, bol to predmet ako dnes hudobná výchova. Ten, keď nás učil pieseň, chodil medzi lavicami od katedry po koniec triedy. Ja som sedával väčšinou v prvej lavici. Keď išiel dozadu, postavil som sa a začal som mávať rukami a v ruke som mal ceruzku, akoby som napodobňoval dirigovanie. Raz sa mi to nevyplatilo, lebo nešiel na koniec triedy, ale nečakane sa otočil a uvidel ma.

Chytil ma za vlasy, vytiahol ma z lavice dopredu a povedal mi: Vezmi si ceruzku a teraz budeš dirigovať a deti budú spievať. Spomenul si na túto situáciu pri neskoršej školskej slávnosti“ a V. Karmažin si spomínal aj na to, aké náhody ho v živote sprevádzali. „Učiteľ mal však školský zbor a ten vystupoval pri rôznych príležitostiach. On pieseň so žiakmi nacvičil a ja som sa akoby bez práce predvádzal s dirigovaním. Spomínaná stromková slávnosť v Mestečku bola asi v roku 1936. Stromkovou sa nazývala preto, že sa sadila lipa ako symbol slovanstva. Tam som dirigoval asi sto žiakov, ktorí spievali vopred nacvičenú pieseň,“ hovoril. Pokračovateľom dirigentskej dráhy V. Karmažina bol potom vysoký úradník pevnosti Roland Eloed, klavirista a skladateľ talianskeho pôvodu. Potom V. Karmažin pokračoval na gymnáziu v Hlohovci. „Ako študent gymnázia som mal vlastný detský spevácky zbor, ktorý pozostával z detí dozorcov väzenskej stráže, bolo tam asi 30 spevákov. Prvé naše vystúpenie bolo pri príležitosti odhalenia busty generála Milana Rastislava Štefánika na námestí väznice za prítomnosti prezidenta najvyššieho súdu Martina Mičuru. Bolo to 8. mája 1938. No dlho mi toto dirigovanie nezostalo. Dochádzanie do gymnázia v Hlohovci a učenie mi bralo dosť času. Po skončení kvarty sa skončila aj moja púť v Hlohovci, pretože otec odchádzal do dôchodku a už sme sa stahovali do Serede. Z Hlohovca som musel prestúpiť na gymnázium do Trnavy. V rokoch 1939 – 40 som prišiel do Serede, tam pôsobil spevácky zbor, kde som sa prihlásil, že by som mohol dirigovať. Dirigoval ho Dr. Fischer, ktorý bol správcom školy a organizátorom. Patrila trochu do našej rodiny, mal mojej krstnej mamy dcéru. Videl, že mám záujem. Trošku ma zacvičoval na klavíri, a to aj preto, že občas potreboval voľno, aby ho mal kto zastúpiť. Tak som sa aj v Seredi dostal k organu. V roku 1942 bol menovaný za inšpektora hudobných škôl a ja som sa dostal k dirigovaniu bližšie. Vtedy prišiel nový organista Jozef Bittner, keďže hral, musel

niekto dirigovať. Spočiatku to bol repertoár chrámový, pribudli ľudové piesne. Mal som možnosť sa stretnúť aj s veľkými osobnosťami, chodil som na rôzne diri-gentské školy, napríklad v Trenčianskych Tepliciach, Banskej Štiavnici. Tam sme sa stretávali aj so skladateľmi a napríklad osobne som poznal Mikuláša Schneidra-Trnavského. Dokonca som s ním v Trenčianskych Tepliciach aj popíjal, bol to veľmi veselý človek a vedel rozprávať veľmi zaujímavé príbehy. Podobne som sa poznal aj s Alexandrom Moyzesom, Šimonom Jurovským, Andrejom Očenášom, Bartolomejom Urbancom. Boli to skladatelia, s ktorými sme mali dlhé roky kontakty,“ spomínal Viliam Karmažin na sféry pro-

fesionálneho umenia, s ktorými rokmi prichádzal do kontaktu. „Pamätám si, keď sme sa dostali v roku 1958 na ústredné kolo súťaže na festival speváckych zborov do Prahy, vystupovali sme v Smetanovej sieni. To si najviac cením, to sa nie hociktorému spevokolu podarí,“ hovorieval.

Naposledy, pred svojou náhlou smrťou, sa bol pozrieť na expozíciu Mestského múzea v Seredi. Bolo to ešte pred tohtoročnou Veľkou nocou, keď chodieval pravidelne do Šintavy hrať na organe. Povedal vtedy, že dokedy vyjde po schodoch spomínaného kostola, dovtedy bude hrať, pretože zrejme Boh to tak chce, aby bol na tomto svete takto dlho...

Text a foto Martin Jurčo

Zber tetrapakov po novom

Obyvatelia už stihli zaregistrovať, že v tomto roku sa kompozitné odpady alebo tetrapaky zbierajú iným spôsobom. Doteraz ich spoločnosť Marius Pedersen zbierala vo vopred stanovené dni priamo od rodinných domov.

Keďže zber a separáciu tejto druhotnej suroviny hradí spoločnosť Natur Pack, pre ich finančnú náročnosť sa spoločnosť s firmou Marius Pedersen dohodli na ekonomicky výhodnejšom spôsobe zberu tohto typu odpadu, a to jeho zberom do kontajnerov umiestnených na vybraných uliciach. „Žiaľ, zmenu spôsobu zberu nám firmy len oznámili, nemali sme možnosť do nej zasahovať. Pevne však verím, že občania dokážu svoje ekologické zmýšľanie a naďalej budú pokračovať v jeho separácii. Odpad stačí vložiť do staršej igelitky alebo iného obalu a príležitostne vložiť do kontajnera určeného na tento typ odpadu,“ vysvetľuje Ing. Silvia Grossová z mestského úradu a dodáva, že stanovišťa kontajnerov vyberali podľa toho, kam sú obyvatelia mesta zvyknutí odnášať iný odpad do kontajnerov. Doteraz bolo 12 oranžových 1100-litrových smetných nádob umiestnených len pri bytových domoch, kde sa odpadu naakumuluje viac. K tým jestvujúcim pribudlo osem ďalších, určených na zber kompozitných odpadov z rodinných domov. Nájdete ich na Ulici 1. mája, Ulici Janka Kráľa, Ulici Emila Pauloviča, Hlohovskej ceste, na Jilemnického, Kukučínovej a Sládkovičovej ulici.

Obyvatelia sa podchvíľou sťažujú aj na nízku frekvenciu vývozu skla z kontajnerov v meste. „Vieme o tomto probléme, vývoz skla spoločnosť Marius Pedersen realizuje vo vopred stanovených termínoch, no hradí ho opäť spoločnosť Natur Pack na svoje vlastné náklady, preto nemáme možnosť ovplyvniť ich frekvenciu. Pracovníci mesta sa usilujú pri svojom pohybe v meste všimáť si kontajnery na sklo a vždy, keď sa naplnia, odpad z nich priebežne odoberajú, aby občania mohli do kontajnera znova odpad dokladať. Spoločnosť sme upozornili aj na šetrnejší spôsob pri manipulácii s kontajnermi, pretože občas sa stalo, že na ceste zostali kúsky rozbitého skla. V tom sa situácia výraznejšie zlepšila,“ dodáva Ing. Grossová.

(jh)

ZMENA V DORUČOVANÍ PÍSMONOSTÍ

Vedením štátu ohlásená elektronizácia verejnej správy má občanom aj úradom priniesť organizačne menej náročné a ekologické doručovanie potrebných písomností. V tomto roku na tento systém nabiehajú aj slovenské samosprávy, leopoldovskú nevynímajúc. Preto aj mesto Leopoldov tento rok doručuje rozhodnutia o dani z nehnuteľnosti a poplatkoch za komunálny odpad všetkým právnickým osobám len takouto formou. Postupne výlučne týmto spôsobom bude mesto ako právnická osoba v zmysle zákona musieť komunikovať s inými právnickými osobami aj ďalšiu agendu. Samozrejme, tieto zmeny sa nedotknú bežných obyvateľov, teda fyzických osôb, s ktorými bude mesto naďalej komunikovať obvyklým spôsobom, teda doručovaním oznámov, dokumentov a pod. v tlačenej podobe priamo do domácností, resp. prostredníctvom Slovenskej pošty.

(r)

◉ JEMNEJ SYMBIÓZE ČLOVEKA A PRÍRODY

Environmentálna výchova a ekologické myslenie sú témy, ktoré rezonujú čoraz hlasnejšie v médiách, vyjadreniach politikov a vzdelávacích programoch. Isto však Modrej či Zelenej planéte nepomôžu globálne vyhlásenia, keď nezačneme takto myslieť, ale predovšetkým konať my sami a každý sám. Upozorniť na to, aká je Zem krehká a zraniteľná, má za cieľ aj výstava venovaná Dňu Zeme, ktorý si každý rok pripomínáme 22. apríla.

Aj tento rok si žiaci leopoldovskej školy vzali na mušku vo svojich výtvarných alebo umeleckých prácach práve Zem, obnoviteľné zdroje, ale hlavne svoj pohľad na to, ako vnímajú planétu a ľudskú činnosť, ktorá je neraz v protiklade so základnými princípmi

prežitia ľudstva a prírody na nej. Vedenie mesta a základnej školy Vás preto pozývajú na výstavu prác žiakov ZŠ, ktorí pod vedením paní učiteliek pripravili zaujímavé práce s posolstvom pre nás všetkých. Výstavu si môžete pozrieť vo vestibule mestského úradu do 15. mája 2018.

(r)

VIETE, KOľKO NÁS JE?

Matričné úrady sú tie, ktoré v obciach a mestách spravujú naše osobné údaje súvi-

siace priamo s mestom a pobytom obyvateľa v ňom. Samo slovo do slovenčiny prešlo z rakúskej nemčiny v období rakúsko-uhorskej monarchie v podobe Matrik zjednodušením nemeckého slova Matrikel, kam sa zasa dostalo z latinského matricula, ktoré má význam aj „spomienka“, ale súvisí aj s latinským pomenovaním matky. Tie najstaršie leopoldovské sú už sprístupnené a začali sa viesť v roku 1666 v pevnosti. V matrike od počiatku Mestečka by sme preto našli tisíce mien tých, ktorí žili v Leopoldove – v pevnosti a Mestečku – pred nami. Teda ten, kto je v matrike, ten sa už nestráti.

A hoci dnes platia prísne zákony o osobných údajoch a ich ochrane, z mestskej matriky sa môžeme dozvedieť, že k poslednému dňu minulého roka žilo v Leopoldove 4013 obyvateľov. Z nich bolo 2028 žien a 1985 mužov. Najstaršou obyvateľkou bola 99-ročná Leopoldovčanka, medzi mužmi najstarší bol 90-ročný Leopoldovčan. Do života sme v meste uviedli 38 malých Leopoldovčanov a svoju pozemskú púť ukončilo 37 obyvateľov mesta. Pomerne vyrovnaný pomer bol aj medzi migrujúcimi obyvateľmi – do mesta sa prisťahovalo 128 nových obyvateľov a odsťahovalo sa z neho 120.

S činnosťou matričného úradu súvisí aj pomoc pri sociálnom zaopatrení. V minulom roku mesto udelilo 38 príspevkov novorodencom a pomocou piatich opatrovateľiek pomohlo pri zaopatrení 16 spoluobčanov.

(jh)

KTORÝ ODPAD JE NAJLEPŠÍ?

Najlepší odpad je ten, ktorý nevznikne! Alebo ako neprodukovať odpad, ako ho triediť keď už vznikne a čo všetko sa s ním a z neho dá urobiť... Takto možno pomenovať naše eko témy, ktoré sme si v Leopoldove v stredu 25. apríla zobrali za svoje. Toto jednoduché a snád i kreatívne podujatie malo priniesť predovšetkým našim deťom radosť z

hry a zároveň i neformálne ich poučiť o odpadoch a predchádzaniu ich vzniku. Deti i rodičia sa mohli pristiaviť pri rôznych aktivitách, ktoré sme pre nich pripravili. Naše veľké podakovanie patrí našim aktívnym obyvateľkám pani Zuzane Šokovej, Nikole Buckovej, Soni Selnekovič a dobrovoľníčkam. Vďaka všetkým zúčastneným, pomocníkom, skvelým nápadom, dobrej nálade i odpadovým otázkam od pani primátorky, ktorá podujatie i viedla, sme sa pokúsili presadiť v našom meste opäť niečím netradičným, no snád po vašich pekných ohlasoch do budúcnosti už i tradičným.

Kristína

POĎTE S NAMI DO JALŠOVÉHO

Mesto Leopoldov pozýva všetkých milovníkov pohybu v prírode na tradičný pochod Jalšové – Leopoldov v sobotu 12. mája. Autobus bude odchádzať od mestského úradu o 8. hodine a účastníkov odvezie do

Jalšového, skadiaľ povedie turistická trasa naspäť do Leopoldova. Účastníci v celi dostanú pamätný diplom a malé občerstvenie.

(r)

MAMÁM I STARÝM MAMÁM

Primátorka mesta a vedenie základnej aj materskej školy si dovoľuje pozvať všetky mamy a mamičky v nedeľu 13. mája o 15,30 h do parku na Námestí sv. Ignáca na kultúrne podujatie venované predovšetkým našim mamám, mamičkám, maminám a starým mamám.

Pred podujatím, ktorých hlavnými aktérmi budú deti, sa o 15,00 h pri Pomníku Jarolíma Gucmana uskutoční piestna spomienka pri príležitosti ukončenia druhej svetovej vojny.

(r)

Aj tento rok 25. mája sa naša farnosť zapojí do projektu Noc kostolov, ktorý sa organizuje nielen na Slovensku, ale taktiež i v Česku, Rakúsku či Nemecku, a nielen v katolíckej cirkvi. Projekt ponúka možnosť nezáväzného priblíženia a stretnutia sa s kresťanstvom. Je to noc plná ľahkosti a nenútenosti a zároveň citlivosti a hĺbk.

Zmyslom je osloviť, ponúkať, ale nevnučovať a týmto spôsobom sprostredkovať návštevníkom pozitívnu skúsenosť s Cirkvou. Cieľom je vytvoriť ponuku na stretnutie pre ľudí, ktorí stoja mimo Cirkvi či na okraji Cirkvi. Kultúrne pozadie programu Noci kostolov, sprístupnenie bežne neprístupných miest a atmosféra noci dávajú príležitosť osloviť čo najširšiu verejnosť.

Program bude zostavený pre všetky vekové kategórie. Dozviete sa, prečo sa pri liturgii používa práve víno, deti sa budú môcť zahrať a mladí zo spoločenstva L'MÚRY budú mať pripravený program. Taktiež si budete môcť prezrieť miesta, kam sa bežne nedostanete, najmä vežu a zvony, ale i organ zvnútra. Začneme svätou omšou o 18:00 h. Tešíme sa na vás na Noci kostolov 2018.

PODPORME ŽIVOT A NÁDEJ

Mesto Leopoldov v spolupráci s transfúznou stanicou pozýva darcov krvi na Leopoldovskú kvapku krvi, ktorá sa uskutoční v utorok 29. mája od 8. hodiny v budove mestského úradu.

Ďakujeme Vám.

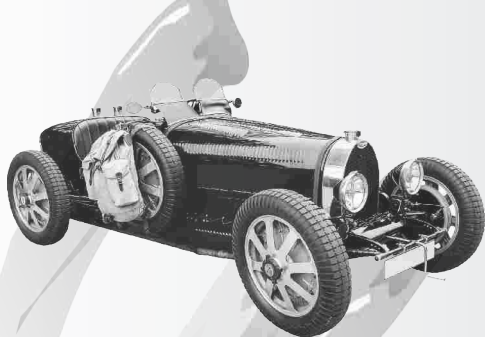
POZVÁNKA NA RYTIERSKY TURNAJ

Zámocký jazdecký klub pozýva verejnosť pri príležitosti štvrtstoročia svojho vzniku na Deň koní. Podujatie sa uskutoční 3. júna v areáli PVOD Madunice a začne sa o 13. hodine prehliadkou areálu. Slávnostné otvorenie je naplánované o 14. hodine a po ňom budú nasledovať ukážky jazdeckých disciplín, ako sú parkúr, drezúra, konské pólo či westernové jazdenie. Hostami podujatia bude aj slovenská jazdná polícia a priateľ klubu Paľo Drapák, ktorý prispeje svojím recitálom. Chýbať nebude ani rytiersky turnaj a v rámci neho sa predstaví rytier Gaston de Camargue. Na podujatie je vstup voľný.

(ra)

LEOPOLDOV NAVŠTÍVIA VETERÁNY

Ste fanúšikom starých automobilových veteránov? Ak áno, istotne si do kalendára zvýraznite piatok 15. júna 2018. V ten deň asi o 10.55 hod. budú cez Leopoldov prechádzať veterány pri príležitosti 100. výročia

vzniku samostatnej Československej republiky. Na svoje si prídu všetci milovníci áut napríklad značiek Bugatti, Lagonda, Bentley či Jaguár. Cez naše mesto bude prechádzať asi 85 historických vozidiel.

Ak by ste chceli veterány na ich ceste po Česku a Slovensku sledovať dlhšie, viac informácií sa dozviete na stránke www.1000-milceskoslovenskych.cz. Trojdňové podujatie sa začne 14. júna vyštartovaním vozidiel z Prahy o 6. hodine a autá dorazia po 10-hodinovej púti do Bratislavy. Ďalší deň absolvujú okruh západným Slovenskom. Začne sa v Bratislave o 8,30 h, okolo 10,55 prejdú cez Leopoldov a v Piešťanoch budú mať prestávku až do 13. hodiny. O 15,00 by mali doraziť na Pezinskú Babu, odkiaľ sa pohnú zasa do Bratislavy, kam by mali doraziť o 17,00 h.

Tretí deň, 16. júna, vozidlá vyrazia o 7. hodine a návrat do Prahy je plánovaný o 17,20 h.

(ra)

PRE MILOVNÍKOV LAICKÉHO UMENIA

Mesto Leopoldov aj tento rok pripravuje hodové podujatia, ktorými by pre obyvateľov aj návštevníkov mesta chcelo prispieť k jedinečnosti a pestrosti hodových dní. Preto od 28. júla okrem iného pripravuje výstavu inštitného umenia, do ktorej by sme radi zapojili aj domácich i neškolených umelcov. Na výstavu preto pozývame tých, čo využívajú svoj talent v rozličných oblastiach umenia – či je to vyšívanie, maľovanie obrazov, tvorba kraslíc, obrazy, vyšívanie obrusov, tvorba šúpolienok, krojov alebo ich súčastí, vy-

rezávané figúrky z dreva, drôtené práce, alebo sa venuje tvorbe šperkov, rôznych bytových alebo iných doplnkov – aby prostredníctvom svojich výrobkov prišli potešiť oči návštevníkov hodových výstav. Všetci, ktorí máte vrúcny vzťah k dielkam, ktoré ste si vyrobili vlastnými rukami a tvorili ste ich srdcom len tak pre potešenie, neváhajte a podelte sa s ostatnými. Svoje práce môžete prijsť na mestský úrad do 20. júla 2018. Výstava je určená pre tých, ktorí i v dnešnom svete najmodernejších technológií vedia oceniť tradičnú ľudovú tvorbu a prácu urobenú rukou človeka. Blížšie informácie môžete získať na telefónnom čísle 0910 863 986. Tým, čo sa zapoja, vopred ďakujeme.

(r)

POMOC

MESTU = POMOC ZEMI

V stredu 25. apríla sme prišli len s ruksačkami. Ale nie na výlet. Na brigádu. Všetkým triedam sa prideliť časť mesta, ktorú majú zbaviť nečistôt. Okrem tretiakov, ktorí upratovali školský dvor. My, štvrtáci, sme mali na starosť ulice Štefánikovu, 1. mája, Murgašovu, Gojdičovu a okolie železničných bytoviek. Pri práci sme mali na rukách pracovné alebo hygienické rukavice. Odpadky sme dávali do igelitových vriec. O každú špinu sme sa skoro bili. Keď sme išli okolo kontajnerov, tí, čo mali plné vrecia, ich tam dali a pokračovali s ďalším. Pracovali sme vo dvojiciach. Mali sme dve prestávky, na ktorých sme sa najedli a napi-li. Tretia bola na starom cintoríne. Dalo by sa povedať, že za odmenu. Mohli sme sa tam zahrať a oddýchnuť si. Potom sme sa vrátili do školy.

Myslím si, že sme pracovali z plných síl a tým sme mestu veľmi pomohli. A nakoniec môžem povedať, že z brigády mám dobrý pocit a dúfam, že takto pekne pomôcť mestu budeme môcť aj na budúci rok.

Ján Žigo, žiak IV. B

Beh mestom sa blíži

Mesto Leopoldov pripravilo pre všetkých nadšencov rekreačného športu už 8. ročník Behu mestom Leopoldov. Záujemcovia sa budú môcť registrovať v deň pretekov, teda 9. júna, od 8.00 hod. priamo v areáli MTK, ale po prvý raz sa budú môcť prihlásiť aj vopred prostredníctvom elektronického formulára. Moderátorom podujatia bude tradične športový novinár a moderátor Marián Pavlík. O občerstvenie malých aj dospelých pretekárov sa postarajú organizátori.

8.00 hod. **PREZENTÁCIA – REGISTRÁCIA**
9.30 hod. **SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE 8. ROČNÍKA BEHU**

BEHY DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

9.35 hod. Chlapci a dievčatá nar. 2014 a mladší. (4-roční) 100 metrov
9.40 hod. Chlapci a dievčatá nar. 2013 (5-roční) 100 metrov
9.45 hod. Chlapci a dievčatá nar. 2012 (6-roční) 100 metrov

BEHY ŽIAKOV ŠKOLSKÉHO VEKU

9.50 hod. Žiaci a žiačky nar. 2009 – 2011 (7-8-9-roční) 300 metrov
Žiaci a žiačky nar. 2007 – 2008 (10 – 11-roční) 400 metrov
Žiaci a žiačky nar. 2005 - 2006 (12 – 13-roční) 600 metrov
Žiaci a žiačky nar. 2003 - 2004 (14 – 15-roční) 900 metrov

10. 35 hod. Vyhodnotenie detských a žiackych kategórií
Cena: Umiestnenie 1. – 3. miesto (škôlkari a žiaci): diplom, medaila, cena

BEH MUŽOV NAD 39 ROKOV A ŽIEN NAD 30 ROKOV 5 800 metrov

začiatok o 11.15 hod. postupne:
ženy nad 30 rokov nar. (1987 a staršie)
muži 40 – 49 rokov nar. (1969 – 1978)
muži 50 – 59 rokov nar. (1959 – 1968)
muži 60 rokov a starší nar. (1958 a starší)

HLAVNÝ BEH – 5 800 metrov

začiatok o 12.15 hod. postupne:
muži do 39 rokov nar. (1979 a mladší)
ženy do 30 rokov nar. (1988 a mladšie)

13.10 hod. VYHODNOTENIE KATEGÓRIE DOSPELÝCH

Ceny: Umiestnenie 1. – 3. miesto (muži, ženy): medaila, diplom, finančná odmena 30, 20, 10 € v každej kategórii

Absolútny víťaz behu získa celkovú odmenu 40 €.

Tešíme sa na Vás.

Šachové okienko po šiestich rokoch a ako ďalej...?

Šachová rubrika existuje v našom časopise už šesť rokov. Spýtali sme sa jej zakladateľa – šachového skladateľa, historika, publicistu i popularizátora kráľovskej hry v našom malom meste – Gorazda Kollárika na skúsenosti s ňou:

Gorazd, po dvanástich mesiacoch sa opäť stretávame pri šálke šípkového čaju, aby sme bilancovali uplynulý rok. Čo nám nové priniesla rubrika Na ťahu je...?

Celkovo sme v našej spovednici privítali šesť rôznych osobností, ktorí hrajú šach súťažne alebo len rekreačne. Prvýkrát sme v našom dvojmesačníku vypovedali športovú redaktorku z RTVS Oľgu Hamadejovú, ktorá by si šachovú partiu komentovať netrúfala, lebo je odborníčka na basketbal. Špičkových svetových šachistov považuje za géniov. Nikoleta Vrbová je právnička, ale v praktickom šachu jej rating prekročil hranicu 2200 b., keď majsterka sveta má o niečo viac ako 2600 bodov. Niki si dovoľila aj ohodnotiť náš dvojmesačník nasledovne:

„Chcem vám veľmi pekne poďakovať za zaslanie časopisu. Šachová rubrika je super a Vaša činnosť pre šachovú komunitu vzácna! Ďakujem ešte raz za možnosť byť súčasťou tejto rubriky a kedykoľvek sa opäť ozvite.“ Veľmi dlhé interview poskytla šachová redaktorka a editorka z Českej republiky Zuzana Červená, ktoré sme z priestorových dôvodov uverejnili len skrátené. Majstrovstvá sveta amatérov v šachu nám priblížil jeho priamy účastník Vladimír Škreňo z Hlohovca. Veľmi ochotne prijala ponuku na rozhovor novinárka Oľga Feldeková, ktorá si pri kráľovskej hre spomenie aj na svojho otca, ktorému veľmi záležalo na tom, aby sa naučila hrať túto logickú hru. Pre nedostatok miesta v časopise sa vynechala jedna otázka aj s jej zaujímavou odpoveďou: **Spomínate si ešte na obdobie, keď šachovým svetom vládla americká šachová megahviezda Robert Fischer a na jeho legendárny súboj s Borisom Spasským?** „Slávne turnaje som sledovala a držala som palce Fischerovi pred Spasským. Fischer sa narodil v ten istý mesiac aj rok ako ja. Je odo mňa o devätnásť dní starší. Pamätám sa na slávny duel v Reykjavíku v roku 1972. To nebol iba súboj dvoch géniov, ale aj studená vojna medzi ZSSR a Amerikou. Aj keď mal Fischer odpornú povahu, bol to môj favorit. Darma, rovesníci držia spolu. Tešila som sa, že sa stal majstrom sveta“. Z jej odpovede som zistil, akú má dobrú pamäť, a dokonca pozná aj dátum narodenia 11. majstra sveta v šachu. Vyžiadala si piate tohtoročné číslo nášho dvojmesačníka, aby si ho mohla založiť do svojho osobného archívu na pamiatku. Spolu s manželom ho pozitívne ohodnotili. V poslednom minuloročnom čísle sa nechala vypovedať Zuzana Štočková (predtým Hagarová), ktorá nepovažuje za vhodné zaviesť šachovú hru do škôl ako povinný predmet, ale odporúča ho ako krúžok.

Ďalšie pokračovanie zaznamenala rubrika Šachová partia pre zábavu i poučenie. Akú zábavu i poučenie priniesla pre šachistov?

Uverejnili sme jednu tréningovú analytickú partiu ako spomienku na dávnu slávu leopoldovského šachovania, ďalej víťaznú partiu Niki Vrbovej a Jána Báhäsa. Nevmetila sa do malého počtu strán partia Vladimíra Škreňu z MS amatérov v talianskom Spolete. Dramatický bol súboj Zuzany Štočkovej s Nanou Iosseliani, kde sa miska váh prevažovala raz na jednu a druhýkrát na druhú stranu.

So Šachovým okienkom ste začínali pred šiestimi rokmi. Čo nové sa v okienku vyskytlo?

Celkovo sme uverejnili šesť skladieb. Všetko boli reprodukcie. Pripomenuli sme si „šestťážkou“ 80. narodeniny Jána Kozínku z Trnavy-Modranky, ktorého môžeme zaradiť do

galérie významných slovenských šachových skladateľov. Šachovou štúdiou sme si spomenuli na úmrtie stredoškolského učiteľa z Trenčína vo veku takmer 85 rokov. Nestor slovenských šachových skladateľov Jozef Žatko z Chynorian oslávil 90. narodeniny. V posledných rokoch zameral na praktický šach a riešenie šachových problémov. Trojťažkou sme si uctili pamiatku Jaroslava Hronca zo Žiaru n. Hronom, jeho nedožitú 80. narodeniny a 40. výročie úmrtia. 65. narodeniny oslávil Ján Kovalič zo Spišskej N. Vsi, ktorý doteraz zložil asi 230 skladieb rôzneho žánru. V poslednom minuloročnom čísle sme uverejnili „deväťťažku“ Ota Mihalču z Košíc, ktorý sa zameral na skladanie „mnohoťažiek“ a dosiahol v tom najlepšie výsledky. Celkom prišlo 61 riešení, z ktorých šiesti správni riešitelia boli finančne odmenení. Z Leopoldovčanov sa aktívne zapojili len dvaja: Marián Miklaš a Jaroslav Gergič. Nadalej nám zostal verný bývalý Leopoldovčan Ján Marko z Bratislavy. Väčšina riešiteľov bola z iných krajov Slovenska, ale niektorí aj zo zahraničia.

Šachista sa potrebuje aj neustále vzdelávať. Aká šachová publikácia a udalosti vás minulý rok zaujali?

Zo šesťzväzkovej publikácie od exmajstra sveta Garriho Kasparova sa mi dostal do rúk štvrtý diel z r. 2005, kde väčšiu polovicu knihy píše o 11. majstrovi sveta Američanovi Robertovi Fischerovi. Rozoberá nielen jeho životnú púť, ale aj viacero dôležitých životných partii. Porovnáva tiež súboj v Reykjavíku z r. 1972 s odvetným duelom v bývalej Juhoslávii r. 1992. Obidva vyhral Bobby, ako ho familiárne prezývali. Nakoniec dospel k názoru, že Robert dobre spravil, keď prestal hrať šach, lebo jeho hra už bola len odvarom jeho predchádzajúceho šachového majstrovstva. Vraj obaja hrali šach starý dvadsať rokov. Za tieto a podobné výroky nazval Robert Garriho kriminálnikom.

V juhozápadnej Indii existuje obec Marottichal, ktorej počet obyvateľov je porovnateľný s Leopoldovom. Pred polstoročím to bolo centrum hazardných hier a alkoholizmu. Teraz tam viac ako dve tretiny obyvateľov hrajú takmer každý deň šach v kaviarňach, doma alebo na ulici, lebo kráľovská hra je veľmi „nákazlivá“. Vraj ešte nákazlivejšia ako droga. Také niečo si neviem vôbec predstaviť v našom malom meste...

Tak ako aj iných priaznivcov šachu tak aj mňa potešil návrat Gariho Kasparova v polovici augusta na šachovú scénu po dvanástich rokoch. Stalo sa to v americkom Saint Louis na Singuefield cupe, kde hral bleskový a tzv. rapid šach so zrýchleným tempom hry. Podľa jeho slov si zatiaľ len chcel overiť, či ešte dokáže ťahať šachovými figúrkami alebo si možno takto chcel vylepšiť svoje bankové konto. O svojom návrate však ešte nechcel hovoriť. Turnaj bol súčasťou seriálu Grand Chess Tour s cenovým fondom 150 000 amerických dolárov. Nakoniec skončil na 8. mieste z desiatich.

V polovici októbra sa uskutočnila už tretíkrát v budapeštianskom Graphisoft parku akcia s názvom Global Chess Festival, ktorá býva označovaná ako maďarské Silicon Valley. Organizátorka akcie, maďarská veľmajsterka Judit Polgárová, vyhlasuje, že šach má mimoriadnu moc v spájaní ľudí. Chce tak inšpirovať hráčov, umelcov a učiteľov na celom svete na propagáciu kráľovskej hry.

Do relácie Pálenica (vysiela sa v sobotu po 11. hodine) na stanici Rádio Slovensko si redaktor Boris Filan pozval na rozhovor v septembri slovenskú šachovú veľmajsterku Evu Repkovú z Novej Lubovne, o ktorej sme už písali aj v našej šachovej rubrike. Ukázala sa ako príjemná spoločníčka. Dokázala uspokojivo odpovedať na všetky jeho otázky. Pri niektorých odpovediach sa dokonca aj koketne zasmiala. Zaujala moju pozornosť mäkkou slovenčinou. Prekvapením pre mňa bolo to, že o dva týždne neskôr v tej istej relácii redaktor spovedal pre zmenu veľmajstra Jána Markoša, s ktorým sme už uverejnili rozhovor aj s jeho víťaznou partiou.

Minulý rok uplynulo už 45 rokov od pamätného súboja o šachový trón medzi Spasským a

Fischerom. Objavili sa aj nejaké nové informácie z jeho zákulisia, lebo v Reykjavíku sa nebojovalo len na šachovnici?

Už pred týmto duelom sa veľa písalo o pestovaní kultu osobnosti tohto amerického veľmajstra a zázračného dieťaťa z newyorského Brooklynu. Na turnajoch mal vždy celý rad požiadaviek. Ak ich usporiadatelia nesplnili, tak hrozilo, že nenastúpi ku hre alebo dokonca na medzipásmovom turnaji v tuniskom Sousse r. 1967 odstúpil až po niekoľkých kolách, hoci bol na čele tabulky a mal veľkú šancu postúpiť ďalej. V súbojoch s usporiadateľmi pokračoval aj na Islande, kam nepriletel z New Yorku včas na slávnostné otvorenie, ktoré museli o niekoľko dní odložiť, hoci nebola z jeho strany žiadna záruka, že sa tak aj niekedy stane. Vtedajší predseda FIDE Holandan M. Euwe bol však trpezlivý vrátane B. Spasského, ktorý chcel vyhrať duel na šachovnici, a nie kontumáciou. Prezradilo sa, že sovietska šachová federácia dala už viacero mesiacov pred r. 1972 príkaz ich niekoľkým významným šachistom analyzovať Fischerove dostupné partie a aj jeho povahu. Kvôli tomu im uvoľnili aj nejakú „daču“, ktorú využívali na svoju rekreáciu vtedajšie politické špičky. V kandidátskom turnaji Fischera mal ako prvý „odstreliť“ M. Tajmanov, ktorý svoju úlohu nesplnil, prehral vysoko 6:0, lebo sa dopustil v partiách viacerých hrubých chýb. Za trest nesmel dva roky vycestovať do zahraničia na šachové turnaje. Druhým bol T. Petrosian, ktorý síce dosiahol lepší výsledok, jednu partiu dokonca aj vyhral, ale štyri prehral, takže tiež nesplnil príkaz, lebo boj o majstra sveta nebola len športová, ale aj politická udalosť – súperenie medzi dvoma antagonistickými politickými zriadeniami – socializmom a kapitalizmom. Nakoniec posledným článkom v reťazci na „zostrelenie“ nebezpečného Američana zostal Boris Spasskij, ktorý si veril, lebo bilancia z ich predchádzajúcich duelov bola priaznivá pre neho a v Reykjavíku po dvoch partiách viedol dokonca 2:0. Nakoniec aj on sklamal Leonida Iljiča, hoci v závere sa ešte všemocne snažil skorigovať nepriaznivý výsledok, ale Fischer dokázal remízami udržiavať dostatočný náskok a v 21. partii dokonca aj vyhral, a preto sa už zvyšné

tri partie ani nehrali. O dvadsať rokov neskôr sa spolu obaja stretli v tzv. odvetnom zápase na ostrove Sv. Štefan v bývalej Juhoslávii, kde tiež Fischer dokázal poraziť Spasského. V r. 1975 sa mal odohrať súboj o majstra sveta medzi Fischerom a vyzývateľom A. Karpovom. K duelu však nedošlo pre viaceré obštrukcie Američana, čo bola pre šachový svet veľká škoda. Je veľmi pravdepodobné, že ak by aj bola FIDE (Medzinárodná šachová federácia) splnila všetky Fischerove písomné požiadavky, aj tak by na súboj nenastúpil alebo by sa možno aj predčasne skončil, lebo podľa G. Kasparova nebol by A. Karpov taký živiálny k svojmu súperovi, ako bol B. Spasskij. Dokázal by som o Fischerovi rozprávať aj viacej, ako napríklad sovietsky tím nechal vykonať kontrolu Američanovho kresla a osvetľovacích telies v sále, či sa tam nenachádza nejaký žiarič, ktorý by mohol ovplyvňovať myslenie Spasského, ale potom by sme museli leopoldovský časopis premenovať, lebo všetky jeho strany by zaplnili len riadky o šachu. Na záver ešte poviem, že v tomto roku uplynulo 75 rokov od narodenia a desať od úmrtia R. J. Fischera. Takže aj to je dôvod na spomínanie o tejto nezabudnuteľnej šachovej legende.

Čo by ste ešte chceli povedať na záver nášho krátkeho rozhovoru ?

Minulý rok zomrel zakladateľ erotického časopisu Playboy (vychádza od r. 1953) 91-ročný Hugh Hefner. Pri vyslovení jeho názvu si mnohí muži i ženy v mysli predstavujú fotografie polonahých a nahých fotomodeliek. Len málokto vie, že v tomto spoločenskom magazíne sa vyskytli aj rozhovory s dvoma exmajstrami sveta: R. Fischerom a G. Kasparovom, ale aj maďarskou a svetovou šachovou megahviezdou Judit Polgárovou či Bulharom V. Topalovom.

Predseda NR SR Andrej Danko usporiadal koncom minulého roka (19. a 20. decembra) 1. vianočný šachový turnaj štyroch tímov v historickej budove NR SR na Župnom námestí a v reprezentatívnych priestoroch južného krídla Bratislavského hradu, kde sa konala aj simulátka s exmajstrom sveta A. Karpovom. V tíme seniorov bojoval aj bývalý Leopoldovčan Ondrej Marko. Uvidíme, ako sa splnia optimistické Dankove vízie, ktoré vyslovil v TV TA3 pred redaktorom a 12. majstrom sveta. Pomoc pri pretláčaní šachu do škôl ako povinný predmet prisľúbila aj ministerka školstva Martina Lubyová.

Prezident SŠZ František Jablonický počas dvoch rokov „prezidentovania“ získal pre slovenský šach viac ako 90 000 eur; z toho takmer 30 000 od súkromných sponzorov. Uspel aj s projektom matematicko-didaktických hier. Vyučovanie matematiky v školách pomocou šachu bude minimálne jeden rok podporované z európskeho programu Erasmus plus s finančným príspevkom 61 000 eur. Je to obrovský úspech Slovenského šachového zväzu, ktorý v doterajšej histórii nemá obdobu. To len dokazuje, že propagácia šachu aj v lokálnej tlači má svoje opodstatnenie. Vybrali sme sa teda správnym smerom! Niektorí by mohli namietajú, že veľa strán v časopise ročne prenechávame kráľovskej hre. Má to svoje odôvodnenie, lebo dvojmesačník posielam ľuďom, ktorí poskytli interview a tiež ich upozorňujem, že ho nájdú aj na webovej stránke nášho mesta. Takto sa robí reklama nielen pre časopis-šachovú rubriku, ale aj pre mesto Leopoldov.

Za rozhovor ďakuje Juraj Hladký

Šachové okienko

Z galérie významných slovenských šachových skladateľov sme do tejto šachovej rubriky vybrali jubilanta. Chemickotechnologický inžinier **Miroslav Svíttek** (* 17. 4. 1958 na Myjave) býval viacero rokov v Turej Lúke pri Senici. Po skončení základnej vojenskej služby r. 1983 zostal pracovať pre armádu až do rozpadu ČSSR. Mal na starosti vojen-

ské laboratórium a zásobovanie Čiech, Moravy a Slovenska pohonnými látkami. V r. 1985 a 1986 sa mu narodili dcéra a syn. Okrem českého má aj slovenské štátne občianstvo. Šach sa naučil hrať ako 14-ročný. O rok už vyhral majstrovstvo na základnej škole. Aj neskôr počas stredoškolských a vysokoškolských štúdií hral kráľovskú hru súťažne. Kompozičnú prvotinu uverejnil 5. 10. 1973 v šachovej rubrike denníka Pravda. Jeho prvým „učiteľom“ bol Bedrich Formánek z Bratislavy. Ako skladateľ si dovoľil dvadsaťročnú „prestávku“ (1987 až 2006) kvôli svojej rodine, keď šachu sa venoval len ako praktický hráč v Mělníku. Vystriedal niekoľko zamestnaní. Teraz žije ako invalidný dôchodca. Okrem milovanej manželky sa stará aj o svojho vnúčika. Vrátil sa späť ku kompozičnému šachu. Doteraz publikoval asi 615 skladieb rôzneho žánru (dvojťažky 405, trojťažky 88, mnohotažky 65, pomocné maty 49, samomaty 7, exo 1), ktoré získali približne 236 vyznamenaní, z ktorých bolo 40 cien (9 prvých), 58 čestných uznaní (13 prvých), 120 pochvalných zmienok (18 prvých) a 18 rôznych umiestnení. Najviac vynikol v dvojťažkách. Z nich si najviac váži I. cenu v súťaži Lačný 50 (na diagrame) a I. cenu Mlynka 70. Pri riešení reprodukovanej skladby biely začne a dá mat druhým ťahom! Treba si dať pozor na zvodnosť 1.V:f4? s vyvrátením 2.g:h3! Nakoniec treba porovnať maty po obranách: 1. - Kf6, e:d6, Se4, S:d3+, S:g6, e:d5 vo zvodnosti i riešení.

Riešenie pošlite na e-adrese: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 15. júna 2018. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 37 bol vyžrebovaný Ondrej Marko z Úľan nad Žitavou. Blahoželáme!

Pri príležitosti významného životného jubilea želáme Miroslavovi Svítkevi pevné zdravie, rodinnú pohodu a nech ho ešte veľa rokov baví sedenie nad šachovnicou a skladanie šachových skladieb pre riešiteľov!

Riešenie skladby č. 37 (Taraba): Zvodnosti 1.J:b5? hr. 2.Sf1 mat, 1. - Vh7, c:b5 2.Ja3, D:c5 mat, 1. - d4!; 1.J:d5? hr. 2.Sf1 mat, 1. - Vh7, c:d5 2.Jb6 (D:f4), D:c5 mat, 1. - S:d5!; 1.Da5? hr. 2.Sf1 mat, 1. - Vh7, b4 2.Da2, D:c5 mat, 1. - d4!; riešenie: **1.De5!** hr. 2.Sf1 mat, 1. - Vh7, d4 2.De2, D:c5 mat. Vznikla štvorťahová zámena jedného matu a jednej obrany. Skladba bola niekoľkokrát opravovaná a konečné postavenie je s čiernym strelcom na poli g5 miesto f8.

Naši riešitelia nám ku skladbe napísali:

*Spomínam na dobrého kamaráta Jožka Tarabu a posielam riešenie jeho dvojťahovej skladby č. 37 zo Šachového okienka. Nechýba náhodou v diagrame na g5 čierny pešák? Takto má skladba vo fáze po 1.J:d5? dvojtitú hrozbu 2.D:f4#, 2.Sf1#, ale čo je horšie, po 1...Vh7 **b** aj duál 2.Jb6# **B**, 2.D:f4#. S čiernym Pg5 je všetko v poriadku a v skladbe nájdeme štvorťahovú zámenu jednej obrany s matom 2.D:c5# **A**, a štvorťahovú zámenu jedného matu po obrane 1...Vh7 **b**.* (Juraj Brabec, Bratislava)

Skladba č. 38
Miroslav Svítke
Lačný 50 C 8.12.1976

Mat 2. ťahom

(GK)

Gitku zaujalo...

Každoročne 13. mája si pripomíname zjavenia Panny Márie vo Fatime v Portugalsku. Úradne bol povolený kult Panny Márie Fatimskej 13.10.1930. Vo Fatime sa Panna Mária zjavila trom malým nevzdelaným deťom, pastierikom, ktoré nevedeli čítať ani písať. Lucia mala v tom čase 10 rokov, František 9 a Hyacinta 7 rokov. Prvú mimoriadnu udalosť zažila Lucia so svojimi kamarátkami v roku 1915. Vtedy videli anjela. Lucia o tom mlčala, no jej kamarátky to rozniesli po dedine. Lucia sa vtedy radšej vzdala ich spoločnosti a začala pásť ovečky s bratrancom Františkom a sesternicou Hyacintou. V roku 1916 sa im znova zjavil anjel ako pekný mladík a prihovoral sa im, aby sa modlili, lebo Boh má s nimi veľké plány. Naučil ich modlitbu: „Ó môj Bože, verím v teba, klaniam sa ti a milujem ťa. Odpusť tým, ktorí neveria v teba, nemilujú ťa, neklaňajú sa ti a nedúfajú v teba.“ Deti sa mali túto modlitbu modlievať ako zadosťučinenie za tých, ktorí urážajú Ježiša prítomného v Najsvätejšej Sviatosti. Anjel sa im zjavil potom ešte raz, kde ich znova povzbudzoval k modlitbám a obetám a pripomenul im, že Boh má s nimi veľký plán.

V nedeľu 13. mája 1917 išli ako obyčajne pásť ovečky do Cova da Iria. Vtedy sa im nad mladým dubom okolo jednej popoludní zjavila tajomná pani. Bola oblečená v bielom a skvela sa ako slnko. Deti stáli v nemom úžase. Lucia sa osmelila ako prvá a spýtala sa: „Kto ste, pani, a odkiaľ prichádzate?“ Tajomná pani jej hovorí: „Prichádzam z neba.“ Lucia sa jej opýtala: „A prídem aj ja do neba?“ Pani jej odpovedala: „Áno, prídeš aj ty do neba.“ „A Hyacinta?“ „Áno, aj ona.“ „A František?“ „Príde aj on, ale musí sa veľa modliť.“ Lucia sa jej ďalej spýtala: „A čo od nás chcete?“

Pani jej odpovedala: „Chcem, aby ste vždy 13. v mesiaci prichádzali na toto miesto, šesť mesiacov po sebe. Potom vám poviem, čo chcem. A chcem, aby ste sa veľa modlili.“ A ďalej im povedala, aby sa modlili Ruženec, ktorý má byť zbraňou v boji proti satanovi. Keď sa zjavenie skončilo, deti prišli domov. Luciina mama nechcela prijať, že jej dcéra má nejaké videnia.

V ďalších zjaveniach sa im Panna Mária predstavila ako Matka a ako Ružencová Panna Mária. Chcela, aby sa naučili čítať a písať. Slúbila im, že pri zjavení 13. októbra spraví zázrak, aby potvrdila dedičanom, že deti si nevymýšľajú. Najmä Lucia trpela pre tieto zjavenia. Zažívala útoky zo strany mamy, kňaza, dedičanov, mala aj vnútorné pochybnosti, že to môže byť dielo diabla. Panna Mária jej však povedala, aby to obetovala za obrátenie hriešnikov. Deti sa začali postiť, zriekali sa jedla, okolo pása nosili povraz. Lucia a Hyacinta Pannu Máriu videli i počuli, František ju iba videl. Panna Mária povedala Lucii, že ju bude počuť aj on, keď sa bude modliť.

Matka Božia zverila trom pastierikom tri posolstvá, v ktorých im ukázala, čo čaká svet v budúcnosti.

Podľa www.zivotopisysvatych.sk pripravila Gitka Bayerová

Spoločenská kronika

Marec – apríl

2018

Narodili sa

Adam Brodek
Linda Gregorová
Viktória Viskupová
Stella Košťálová

Uzavreli manželstvo

Lukáš Trnka
a Barbora Bobeková

Jubilanti

Valéria Čavajdová
Beata Hanicová
Mária Kubatková
Marcela Kubínska
Jozef Pinček
Jozef Polák
Antónia Šcipáková
Ján Heldes

Alžbeta Chrupková

Miloslav Majdan

Štefan Patyla

Ladislav Piovarči

Eva Šantavá

Lubica Šišková

Mária Valková

Filoména Brezovská

Mária Gažíková

Viera Kusyová

Marta Pagáčová

Anna Pokrývková

Gabriela Repková

Elena Richterová

Edita Vinklerová

Vladimír Adamovič

Ivan Gažík

Štefánia Kollárová

Anna Cepková

Margita Remenárová

Mária Babulicová

Oľga Gschwandtnerová

Anna Nosálová

Ondrej Šatara

Helena Švestková

Mária Zelenayová

Opustili nás

Emil Šandor
Karol Oboril
Luboslav Chmelan
František Zavadil
Bernardína Kandráčová
Ludovít Prokop
Dušan Ulík
Viola Božanská
Vilma Gruchaľáková
Valéria Opáttová
Viliam Holečka
Jozef Sýkora
Milan Gucman
František Kristek
Mária Podoláková

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 32. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: Máj 2018

V sobotu 21. apríla sa stretli rodičia a ich ratolesti v miestnej materskej škole, aby nám ukázali, ako sa to dá...

...svojpomocne, zá málo peňazi skrášliť náš spoločný majetok.

Foto: Vojtech Moravčík

